

Krav paa. Men ved dette Punkt kan jeg ikke undlade at sige, at jeg finder, at der er den værste Fejl ved Forslaget, saaledes som det er vedtaget i det andet Ting. Det forekommer mig, at den Ordning, som er truffet her med Hensyn til Skolelærernes Selvstændighed, gaar i den Retning, at den reducerer den omtrent til Null. Jeg sigter til de ny Skolekommissioner, til den Maade, hvorpaa disse foreslaas dannede, til den Magtfulde, der lægges i deres Haand med Hensyn til Skolelærernes hele Virksomhed og med Hensyn til Skolelærernes Kaldelse og Afstediggelse. Tager jeg dette som en Helhed, ser jeg ikke rettere, end at, ligesom disse Skolekommissioner blive saa at sige uafhængige opad til, over for alle de højere Myndigheder, som tidligere have haft et Ord med at sige om den Slags Ting, saaledes ere de udrustede med en Gnevælde over for Skolelærerne, altsaa nedad til, som berøver dem, eller i alt Fald kan benyttes til at berøve dem, enhver Selvstændighed i deres Virksomhed og forvandle dem i det højeste, det vil altsaa sige i det værste Tilfælde, til et mekanisk Redskab for Hjemmene, om man vil. Men om Hjemmene fik et mekanisk Redskab til at indpiste i Børnene visse Lærdomme, vilde det være den allerfletteste Gabe, man kunde give Hjemmene, noget, man derfor heller ikke skal ønske dem. Jeg betragter hele dette Punkt som noget aldeles væsentligt. Jeg kan godt se den Tankegang, hvorfra det er gaaet ud, og jeg forstaar den. Man har i Skolekommissionen, saaledes som den her foreslaas ordnet, villet skabe en Autoritet, en Myndighed, som kunde repræsentere noget andet end de, som man formoder, finansielle og økonomiske Interesser, som Sogneraadet nærmest repræsenterer, altsaa noget, som kunde repræsentere en særegen Skoleinteresse, en pædagogisk Interesse. Jeg kan se denne Tankegang. Jeg stoler for mit Vedkommende ikke det mindste paa, at Rødemet vil blive naaet, at der ved disse Skolekommissioner kommer nogen som helst større pædagogisk eller mere virkelig sand Interesse for Undervisningen ind i denne Myndighed, end der allerede er i Byraadene eller Sogneraadene. Jeg tror ikke paa det, jeg tror, det bliver som Tordenfjolds Soldater, det bliver de samme Personer, der vandre om, eller naar det gaar meget galt, saa bliver det Personer, som endnu i langt ringere Grad kunne antages at være i Besiddelse af den Interesse for Undervisningen, som de skulle repræsentere, end de gældende Raad. Men det kan man jo ikke vide noget bestemt om, men hvad man kan vide bestemt, er, at den Magtfulde, hvormed disse Kom-

missioner efter Forslaget ere udrustede, er saa vidtgaaende, og, som jeg før sagde, betyder et saadant Gnevælde, et saadant Herredømme over Skolelærerne, at — hvad jeg ogsaa har set udtrykt i et Skolelærereblad — den sidste Rest af Selvstændighed vilde forsvinde. Jeg ser dette i den Maade, hvorpaa § 14 har tillagt Skolekommissionen Herredømmet over Skoleplanen og dermed ogsaa over „det Maal, som i det enkelte Fag bør naas i hver Klasse m. v.“, som det jo hedder, det vil altsaa sige over hele Læreren daglige Virksomhedsmaade, hvorpaa han søger at undervise Børnene, og det Maal, hvortil han stræber at føre dem. Dette Indseende af den præsumptivt mindre kyndige, med en Mand, der skal udføre en aandelig Gerning, er en saa horribel Ting, hvis denne Virksomhed vedblivende skal være en aandelig Virksomhed, at jeg tror, det er noget, der ikke paa nogen Maade bør gaas ind paa samtidig med, at man gør denne Skolekommission opad til næsten uafhængig. Det maa nemlig kaldes Uafhængighed, naar Skoledirektionen er nødt til at stadfæste Skoleplanerne, som det hedder i § 14, eller ikke kan nægte at indstille dem, saa snart de blot fyldestgøre Lovens Krav, thi hvad er Lovens Krav? De ere overmaade saa. De kunne ikke præciseres nærmere, og jeg skal siden komme til at bemærke, at de heller ikke bør præciseres nærmere, ikke en Gang saa meget, som der er gjort i Lovforslaget. — Denne Magtfulde hos Skolekommissionerne, som altsaa helt igennem virker over for Skolelærernes Virksomhed, gør sig ogsaa i ganske fortrinlig Grad gældende ved deres Kaldelse. Det er jo dog en bekendt Sag, at der i Skolelærerstanden har været, og vel ogsaa er, megen Misstemning med Kaldelsesmaaden, saaledes som denne er hjemlet ved Loven af 8de Marts 1856. Men har denne haft Ulemper — hvad jeg tror, den har haft, og hvad der ogsaa maa siges at være bevist ved de Oplysninger, som ere givne af Regeringen i Bemærkningerne til Lovforslaget — i Retning af at trykke Skolelærerne, bringe dem i Forhold, som ikke vare værdige, ikke fordi det var Skolelærere, men fordi de overhovedet ikke vare værdige for noget Menneffe, og har den affaaet dem Udsigten til Forfremmelse, saa ere de jo mangfoldige Gange blevene forøgede ved Bestemmelsen, saaledes som den foreligger her i Lovforslaget, hvor ikke en Gang den efterfølgende Sigtningstret, som Loven af 8de Marts 1856 dog utvivlsomt hjemler, ere bibeholdte, men hvor Skolekommissionens Indstilling skal følges med Hensyn til en af de tre indstillede, naar blot disse fyldestgøre Lovens Forbringere,